

Nr 269.

Af herr **Kvarnzelius**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af vissa paragrafer i värnpliktslagen.

I proposition n:o 2 till årets Riksdag angående ändrad lydelse af vissa paragrafer i värnpliktslagen föreslår Kungl. Maj:t bland annat en kortare tjänstgöringsskyldighet för en del af de icke vapenföra värnpliktige. I likhet med hvad som i Riksdagens skrifvelse af den 19 maj 1904 rörande förevarande ämne anfördes, anser jag, att de icke vapenföra värnpliktige endast böra tagas i anspråk för fullgörande af värnplikt i den mån som är för utförande af handräkningsgöromål oundgängligen nödvändigt.

Därest man fasthåller vid denna grundsats synes det mig, dels att denna kortare tjänstgöringsskyldighet bör tillämpas på alla icke vapenföra, dels ock att tjänstgöringstiden bör kunna sättas något kortare än hvad af Kungl. Maj:t föreslagits i fråga om militärarbetare. Rörande icke vapenföra värnpliktige yrkesmän och skrifbiträden anför föredragande departementschefen: »I likhet med generalskommissionen och försvarskommittén anser jag, att yrkesmännens värnpliktstjänstgöring icke kan bestämmas efter samma grunder som de vapenföras, utan att härvid den praktiska nytta, som de genom sin i det borgerliga lifvet förvärfvade yrkesskicklighet kunna bereda försvaret, bör vara bestämmande — — —»

Den af Kungl. Maj:t den 3 februari 1905 tillsatta kommittén för utredning af frågan om icke vapenföra värnpliktiges tjänstgöring har emellertid icke efter närmare pröfning förordat en sådan olika tjänstgöringsskyldighet för vissa icke vapenföra. I samma kommittés betänkande förekommer en uppgift, att värdet af de civila arbeten, som yrkes-

kunnige m. fl. icke vapenföra värnpliktige utförde under 1904 års vapenöfningar inom II arméfördelningen, kan uppskattas till 1 krona 35 öre för hvarje tjänstgöringsdag, under det att kostnaden för en icke vapenför värnpliktig under en dag uppgår till 1 kr. 30 öre. Denna vinst af 5 öre för tjänstgöringsdag som sålunda tillföres statsverket, synes mig vara alltför betydelselös för att kunna motivera en olika lång tjänstgöring för här ifrågavarande värnpliktige.

Som ofvan angifvits, anser jag äfven, att den af Kungl. Maj:t föreslagna tjänstgöringstiden 182 dagar för militärarbetare bör kunna något förkortas utan att de oundgängligen nödvändiga handräckningsgöromålen därigenom behöfva blifva eftersatta. Genom praktiska anordningar och ett rationellt utnyttjande af arbetskraften torde på detta område mycket kunna vinnas.

Lämpligast synes mig vara, om denna tjänstgöring ordnades så, att den icke vapenföre finge hälften så lång tjänstgöringstid som den, hvilken är bestämd för det truppslag den icke vapenföre blifvit tilldelad. Om sedan de icke vapenföra för hvarje truppslag uppdelas i grupper och inkallas till tjänstgöring å olika tid, så torde handräckningsbehovet kunna blifva på ett fullt tillfredsställande sätt tillgodosedt.

På grund af hvad sålunda anförts får jag hemställa,

att Riksdagen måtte besluta sådan ändring af § 27 mom. 2 värnpliktslagen, att tjänstgöringstiden för alla icke vapenföra värnpliktige bestämmes till hälften af den tjänstgöringstid, som är bestämd för vapenför värnpliktig vid det truppslag, som den icke vapenföre blifvit tilldelad.

Och anhåller jag tillika, att vederbörande utskott måtte föreslå den formulering af ifrågavarande § i värnpliktslagen, som föranledes af ett bifall till min här ofvan gjorda hemställan.

Stockholm den 30 januari 1911.

S. H. Kvarnzelius.